

VJUTP. 183.

महानिरय (म° + नि°) m. eine best. Hölle Jāś. 3, 222.

महानिरष्ट (म° + नि°) m. ein verschnittener Ochs: सूतस्य गृहे म्हा-
निरष्टे दलिणा TS. 1, 8, 9, 1. Kāth. 13, 4. 9. Āc. 9, 4. Vgl. घत् mit
निस्, wo zu setzen ist: verschneiden, entmannen und beizufügen RV.
1, 33, 6. Cat. Br. 4, 4, 2, 13. 13, 4, 2, 5.महानिर्वाण (म° + 1. नि°) n. das grosse Nirvāṇa, das vollkom-
mene Erlöschen der Individualität HIOUEN-THSANG II, 219. °तत्त्व N. eines
Tantra; s. u. गण 2. u. vgl. बृहन्निर्वाणतत्त्व.

महानिम् (म° + निम्) f. tiefe Nacht M. 4, 129.

महानिशा (म° + नि°) f. 1) Mitternacht H. 143. HALI. 1, 109. Ge-
nauer tiefe Nacht, die Zeit nach Mitternacht (vgl. महारात्र) BRAHMAIV.
P., TITHĀDIT. und GUPTASĀDHANATATVA im ÇKDR. महानिशा द्वे घटिके
रात्रौ मध्यमयामयोः Cit. beim Schol. zu Brāg. P. 9, 14, 27. — 2) Bein.
der Durgā H. c. 59.महानिशीथ (म° + नि°) m. pl. N. einer Gāina-Secte WILSON, Sel.
Works I, 341.महानीच (म° + नीच) m. Wäscher (der überaus niedrig Stehende)
ÇABDAM. im ÇKDR.महानील (म° + नील) 1) adj. dunkelblau, dunkelschwarz: घञ MBH.
3, 1721. शिरोरुक्ता: Spr. 2211. — 2) m. a) eine Art Sapphir (मणिभिद्)
H. an. 4, 294. MED. I. 160. RAGH. 18, 41. Spr. 2211. VARĀH. BRH. S. 80, 5.
PAÑKAR. 3, 10, 17. Çiç. 4, 44. Unterschieden von इन्द्रनील Vie de HIOUEN-
THSANG 283. = इन्द्रनीलविशेष MALLIN. zu Çiç. 4, 44. सिंहुलस्याकरोद्भूता
महानीलास्तु ते मता इति भगवान्गस्त्यः ebend. — b) eine Art Bdelion
BRĀVAPR.; s. u. गुग्गुलु. — c) = मृङ्गराज H. an. MED. Verbesina scandens
Roxb. (Eclipta prostrata Lin.) WILSON. — d) N. pr. eines Nāga H. 1311,
Sch. H. an. MED. HARIV. 229. VP. 149, N. 16. — e) N. pr. eines Berges MĀK.
P. 33, 4. — 3) f. छा eine best. Pflanze, = महासम्बु RĀĠAN. im ÇKDR. —
4) f. ई. N. zweier Pflanzen: = नीलापरजिता und बृहन्नीली RĀĠAN. im ÇKDR.

महानीलतत्त्व (म° + नी°) n. N. eines Tantra; s. u. कैल 1, b.

महानीलाध्वजालीय् (von महानील - ध्वज + जाल), °यति einer dichten
Masse schwarzer Wolken gleichen GAURI bei HALL in der Einl. zu VĀ-
SAVAD. 56.

महानीलोपल (महानील + उ°) m. Sapphir R. 6, 84, 25.

महानुभाव (महा + भ्र°) adj. f. छा in hohem Ansehen stehend, würde-
voll, mächtig (= मुक्तिन्, पुण्यवत्, धन्य, धर्मिन्, महाशय, मेहेच्छ ÇAB-
DAR. im ÇKDR.); von Personen BHAG. 2, 5. MBH. 13, 4552. R. 2, 18, 41. 5,
11, 16. Çiç. 31, 2. Spr. 2152. 4704. KATHĀS. 45, 356. PAÑKAT. 186, 12. HIT.
64, 9, v. l. Davon nom. abstr. °त्वं n. KATHĀS. 17, 153.

महानृत्य (म° + नृ°) adj. ein grosser Tänzer: Çiva MBH. 13, 1230.

महानेत्र (म° + नेत्र) adj. grossäugig: Çiva MBH. 13, 1199.

महानिमि m. Krähe ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

महात्त (von महत्) 1) adj. gross Ind. St. 2, 80, N. 3. — 2) m. N. pr.
eines Fürsten VP. 163.महात्तक (महा + 2. अत्तक) m. ein grosser Endemacher (Tod): Çiva
MBH. 13, 1200.महान्धकार (महा + ध्र°) n. dichte Finsterniss, vollkommene Verfin-
V. Theil.

sterung des Geistes MAITREJUP. 4, 2.

महान्ध (महा + ध्र°) m. N. pr. eines Volkes und des von ihm be-
wohnten Landos HIOUEN-THSANG II, 110.महान्धक m. N. pr. eines Fürsten von Videha R. 1, 71, 10. 11. मन्ही-
धक ed. Bomb., धन्धक GORR.

महान्याय (म° + न्याय) m. Hauptregel Āc. 8, 5.

महान्यास s. u. न्यास 8.

महान्वय (महा + ध्र°) adj. f. छा aus einer vornehmen Familie stam-
mend VID. 148. KATHĀS. 32, 75.महापत (म° + पत) 1) adj. eine grosse Partei —, einen grossen An-
hang habend M. 8, 179. KĀM. NITIS. 4, 68. 11, 70. — 2) m. a) eine Enten-
art (grossflügelig) ÇABDĀRTHAK. im ÇKDR. — b) Bein. Garuda's H. c. 78.
Oder ist etwa महापत्नी (von °पत्तिन्) zu lesen? — 3) f. ई Eule ÇAB-
DĀRTHAK. bei WILSON.महापगा (महा + घ्रा°) f. ein grosser Fluss, Strom MBH. 6, 336 ed.
Bomb. Nach WILSON N. pr. eines Flusses VP. 183, N. 54.

महापङ्क (म° + पङ्क) m. n. tiefer Koth HIT. 12, 2.

महापङ्क्ति (म° + प°) f. ein best. Metrum von 48 Silben RV. PRĀT. 16, 49.

महापञ्चमूल (SUCR. 1, 238, 15. 2, 43, 8. 123, 6) s. u. पञ्चमूल.

महापञ्चविष (म° + पञ्चन् - विष) n. die fünf grossen Gifte: मृङ्गी च
कालकूटश्च मुस्तको वत्सनाभकः । शङ्खकणीति योगो ऽयं महापञ्चविषा-
भिधः ॥ RĀĠAN. im ÇKDR.महापण्डित (म° + प°) adj. überaus gelehrt, ein grosser Gelehrter
Verz. d. B. H. No. 322. SĀDHANAM. 129.

महापक्षा (म° + पक्ष) f. eine best. Pflanze, = महासम्बु RATNAM. 268.

महापथ (म° + पथ) 1) m. VOP. 6, 69. a) Hauptstrasse (in einer Stadt),
Landstrasse H. 987. AIT. Br. 4, 17. LĀṬI. 1, 1, 16. KĀND. UP. 3, 6, 2. MBH.
1, 2263. 3, 3349. R. 2, 80, 19. 114, 13. KUMĀRAS. 7, 8. Verz. d. Oxf. H. 31,
a, 28. देवयाने महापथे HARIV. 16230. Boiw. Çiva's MBH. 13, 1234. Am
Ende eines adj. comp. f. छा MBH. 3, 13708. HARIV. 6347. R. 1, 5, 8 (4
GORR.). 2, 42, 23. R. GORR. 2, 48, 19. — b) die lange Reise so v. a. der
Weg in's Jenseits: °पथे या so v. a. sterben KATHĀS. 2, 43. 30, 59. °गम
das Sterben ĠAṬĀDH. im ÇKDR. — c) α) die lange Reise zum Heiligtum
des Çiva auf dem Berge Kedāra oder die im Geiste dahin vollbrachte
Reise d. i. die tiefe Versenkung in Çiva's Wesen; β) die auf diesem
Wege erlangte Kenntniss von Çiva's Wesen; γ) die Bergspitze, von der
sich die Gläubigen, um schneller in den Himmel zu gelangen, stürzen
(vgl. LIA. I, 30); und δ) Titel des über diesen Gegenstand handelnden
Buches, Verz. d. Oxf. H. 81, b, No. 137. — d) eine best. Hölle Jāś. 3, 223.
— 2) n. = ब्रह्मरन्ध्र Verz. d. Oxf. H. 233, a, 17.महापथिक (von महापथ) adj. der grosse Reisen unternimmt; solche
Brahmanen werden zu den ब्राह्मणाचाण्डाल gerechnet MBH. 12, 2874.
NILAK: महापथिकः समुद्रे नौयनेन गच्छन् पद्मा महापथि (sic) शुल्काप्राक्कः।महापद (म° + पद) in der Stelle: भूमिवृत्तिव ता महापदेन धात्तात्प्रापि-
लाडुदरत्न गर्भाः RV. 10, 73, 2.महापदपङ्क्ति (म° + पद°) f. ein best. Metrum von 54 Silben RV.
PRĀT. 16, 20.

महापद्म (म° + पद्म) 1) n. weisser Lotus RATNAM. 146. die Figur —,